

Consideracions del Cercle de Cultura sobre la Proposta de nova llei del Consell Nacional de la Cultura i de les Arts

A instàncies de la comissió parlamentària de cultura del Parlament de Catalunya, en aquest document donem la nostra opinió sobre els criteris que haurien de bastir els fonaments d'un Consell Nacional de la Cultura i de les Arts a Catalunya.

- Comencem per fer algunes consideracions sobre algunes de les especificitats del món de la cultura i de les modalitats de gestió de les polítiques culturals en els països occidentals (des de l'acabament de la Segona guerra mundial).
- En segon lloc, fem un breu repàs de l'evolució d'aquesta política cultural a Catalunya des del restabliment de la Generalitat.
- Finalment, amb una mica més de detall, exposem la posició del **Cercle de Cultura** pel que fa a la missió (o justificació) del Consell, a les seves principals funcions i a les pautes organitzatives que haurien de guiar aquesta institució.

Per fonamentar aquesta posició ens hem basat en una anàlisi comparativa de dos documents: el *Document per a l'establiment del Consell de la Cultura i de les Arts a la Generalitat de Catalunya* (elaborat pel comissionat per al Consell de la Cultura i de les Arts) de febrer del 2005, i la *Proposta de nova llei del Consell Nacional de la Cultura i de les Arts* (elaborada per l'actual Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya).

1. Preàmbul: algunes notes de context

El món de la cultura i les arts no ha disposat mai d'una demanda (solvent) suficient que garantís la seva independència creativa i d'unes condicions per la seva sostenibilitat

econòmica a llarg termini ¹. La cultura i les arts han requerit sempre un cert suport de finançament desinteressat i a fons perdut. En el passat, aquesta missió va correspondre a les classes altes de la societat; ara, però, aquest suport deriva, en gran part, del finançament públic i, molt majoritàriament – des de mitjans del segle XIX – dels recursos que provenen dels intercanvis de mercat.

Des de la segona meitat del segle passat fins ara, el món de la cultura i les arts ha crescut, significativament, en dimensió en tots els països més desenvolupats ². En particular, aquest creixement se l'avalua en termes de la producció i la difusió dels continguts culturals (de tota mena) – molt especialment quan aquesta producció i difusió ha incorporat (en molts dels àmbits del món cultural) els elements de reproducció mecànica propis de la indústria manufacturera - i, també, la difusió (massiva) d'aquests continguts entre uns segments, cada cop més amplis, de la població. Més recentment, aquesta pauta de desenvolupament de les activitats culturals s'ha vist potenciada i accelerada per la creixent importància adquirida per les tecnologies de la reproducció digital de molts dels continguts culturals.

Aquest augment de la producció, difusió i consum de continguts culturals i artístics ha fet que les administracions públiques intervinguessin de manera més sistemàtica (i continuada) en la regulació i en el finançament – directe i indirecte – de les activitats del món cultural. A l'acabament de la Segona guerra mundial, la relació entre cultura i estat es va fer més directa, i (el que anomenem) la política cultural ha esdevingut un mecanisme perfectament identificat per designar el paper institucional de les administracions públiques respecte a la cultura.

Des de mitjans del segle passat, el desplegament de l'estat del benestar en una bona part dels països occidentals avançats va situar en un lloc preeminent el tema de l'accessibilitat a

¹ “La cultura, com l'amor –diu Rob Rieman –no té la capacitat per imposar-se. No ofereix cap garantia. I, tanmateix, l'única possibilitat d'assolir i de protegir la dignitat humana ens la brinda la cultura”.

² A llarg termini, tres factors han repercutit – positivament – en aquesta extensió de la producció, difusió i consum dels productes culturals i artístics: l'augment del temps lliure (o, millor, de lleure) per a amplis segments de la població, el increment del nivell de renda (i, en conseqüència, de la part que, d'aquesta renda, hom pot destinar a l'adquisició o a l'accés a productes provinents dels sectors culturals i de les arts), i el increment del nivell d'educació, que contribueix a despertar i facilitar el desig de consum de productes culturals (i que en promou el seu gaudi).

la cultura (junt amb la protecció del patrimoni cultural), i va col·locar en un primer terme la dimensió i la forma d'assignació dels recursos públics en aquest àmbit. Així mateix, l'activitat cultural i artística ha necessitat, progressivament, el suport d'una estructura social: per exemple, d'una infraestructura de formació, d'uns professionals col·laboradors de l'activitat artística (i, en general, creativa) pròpiament dita (representants i promotors, distribuïdors, crítics, entre altres), de l'ajut i la cooperació de fundacions, associacions i agrupaments professionals, del concurs d'agents i gestors de la política cultural...³

Des d'aleshores, el concepte de "cultura" dóna cobertura, per tant, a una realitat en procés d'expansió, que penetra la totalitat de la vida dels ciutadans (sigui en el treball, en la llar, en el lleure i en el mercat).

La contribució directa de les activitats culturals en l'economia constitueix una primera evidència empírica de la importància de les relacions que actualment existeixen entre el desenvolupament econòmic i el desenvolupament cultural. La dimensió econòmica dels sectors culturals, expressada en termes de generació de productes i de llocs de treball permet mesurar, de forma quantitativa, la participació directa d'aquestes activitats en el conjunt del sistema econòmic.

Des de l'acabament de la Segona guerra mundial, en el món occidental s'han desplegat tres modalitats (tres "ideal types") de gestió de les polítiques culturals. Una primera modalitat basada, fonamentalment, en ajuts indirectes a les activitats artístiques (mitjançant sistemes de desgravació fiscal a l'aportació privada de recursos per la via de donacions – de patrocini i de mecenatge. Actualment, als Estats Units (on aquesta modalitat n'és l'arquetip), les dues terceres parts de l'ajut públic a les arts ha adoptat aquesta forma de suport (indirecte). Una segona modalitat, pròpia dels països europeus continentals, una part molt substancial del finançament públic de les activitats artístiques i culturals prové, dels recursos pressupostaris que gestionen uns ministeris o departaments específics que tenen

³ Des de mitjans del segle XX, la política cultural s'ha vist molt condicionada pel fet que l'activitat dels artistes i, en general, dels creadors de continguts culturals requereix d'una estructura tècnica, administrativa i de difusió i representació cada cop més sofisticada, implicant-los en les anomenades indústries culturals i creatives. Aquest sector de les indústries culturals i creatives s'ha diversificat especialment com a efecte del desplegament de les tecnologies de la informació i les comunicacions, i per la globalització dels mercats dels productes culturals (molt especialment, dels productes d'entreteniment); això ha donat a aquestes indústries culturals un major pes i importància en el conjunt de l'economia i de la societat.

atribucions de regulació sobre el món de la cultura (en aquest cas, als ajuts indirectes – per via fiscal – s'hi afegeixen uns ajuts directes, en forma de subvencions, a artistes, creadors i/o organitzacions culturals). Finalment, cal esmentar una darrera modalitat de gestió de la política cultural –pròpia de molts països anglosaxons – duta a terme mitjançant els Consells de les Arts *Councils*) ⁴. Es tracta d'uns organismes que pretenen neutralitzar la temptació d'una intervenció política massa intervencionista en l'àmbit de la creació cultural i artística. Els Consells de les Arts d'aquesta mena es basen en el principi (nomenat d'*arms length*, un terme que (de manera prou explícita) indica que, en la gestió de la política cultural, cal establir (i preservar) una "*distància que eviti una excessiva intimitat*".

Són doncs, unes institucions que tenen, com la seva característica més bàsica, la de permetre establir una distància suficient entre els processos i els agents de la creació artística i cultural d'una banda, i els interessos polítics (conjunturals) i també gremials d'una altra banda ⁵. Això no obstant, cal remarcar que aquesta demarcació entre els tres models anteriors s'ha anat esvaint al llarg del temps a causa de l'evolució del mateix significat de la cultura i, més recentment, a causa de la contenció dels pressupostos públics. Hi ha hagut, de fet, una certa convergència entre els tres sistemes d'intervenció pública en l'àmbit de la cultura. Per exemple, la constitució d'organismes semblants als Consells de les Arts anglosaxons a altres països europeus ha modificat (en certa mesura) la perspectiva d'actuació dels poders públics en el camp cultural i, en qualsevol cas, ordinàriament, en la major part dels països on funcionen, aquestes institucions coexisteixen – de manera coordinada – amb ministeris o departaments de cultura.

2. La gestió de la política cultural a Catalunya

Des de la restitució de la Generalitat, Catalunya (com la resta d'Espanya) adoptà la modalitat que hem anomenat continental per dur a terme la gestió de la política cultural,

⁴ El primer *Arts Council* fou creat a la Gran Bretanya l'any 1945; el seu primer president fou l'economista John Maynard Keynes.

⁵ Cal subratllar que aquest principi de *l'arm's length* no es circumscriu a l'àmbit de la cultura i de les arts; per exemple, al Regne Unit – abans de la creació del primer *Arts Council* – ja es regien per aquest mateix principi altres organitzacions, com el *University Grants Committee* (1919) i la *British Broadcasting Corporation* – BBC (1923).

passant íntegrament aquesta política sota la responsabilitat d'un departament amb atribucions sobre els diversos àmbits del món cultural. Això no obstant, cal destacar que, a Catalunya, hi havia també una certa tradició de complementar aquesta gestió executiva amb l'assistència de *consells assessors* ⁶. Tanmateix, cal fer esment que la idea d'un Consell de Cultura i de les Arts amb més funcions que les merament consultives havia estat present en els debats sobre les interaccions entre els poders públics i el món cultural des de meitat dels anys 80. En aquest context, ja es demanava, aleshores, la constitució d'un Consell de Cultura que renovés i perfeccionés allò que havia estat la història dels Consells de Cultura de la Generalitat de la 2a República. *"En el si d'un Consell Nacional de Cultura – s'escrivia llavors ⁷ – es podria plantejar desapassionadament i seriosament tota una sèrie de qüestions que avui romanen presoneres d'una comunitat que no troba els mitjans d'expressar-les o són motiu de reflexió solitària d'aquelles persones interessades en el desenvolupament col·lectiu de la societat i que no poden fer res més que manifestar la seva impotència. Un plantejament públic i adequat dels problemes, comportaria el principi de la seva solució o, almenys, de les propostes adients per a aquesta solució. No podem continuar vivint de l'humor, les capacitats o els interessos incerts d'unes poques persones designades pel Govern, ni que se'ns digui que els assessoraments ja es busquen privadament. Un tipus d'activitat com aquesta ha de ser pública, plural i col·lectiva. I, d'una manera o altra, ha de ser vinculant per als governants, siguin del partit o de les coalicions que siguin: es tracta de la garantia de continuïtat per a una política cultural de cara al futur."*

En el primer quinquenni del segle XXI aquestes idees van quallar en la iniciativa d'explorar i avaluar les condicions de creació d'un Consell de la Cultura i les Arts (seguint el model dels Arts Councils) i de dissenyar les seves atribucions i característiques bàsiques per a Catalunya. Diverses circumstàncies condicionaren la percepció de la necessitat d'integrar en la gestió de la nostra política cultural una institució d'aquesta mena. En especial, l'existència, aleshores, d'un estat d'opinió – dins el món cultural – que estimava que, fins aquell moment, la cultura havia estat dirigida a Catalunya de manera prou

⁶ Per exemple, del Consell assessor d'Ensenyament i Cultura del conseller Pi i Sunyer i el de Cultura del conseller Rigol.

⁷ L'autoria d'aquest text és de l'escriptor i editor Josep Maria Castellet

escadussera, moguda per uns condicionants polítics massa interessats en mesures a curt termini (i poc consistents) ⁸. En aquest context, es creia que l'establiment d'un Consell de les característiques esmentades podria donar una certa estabilitat i coherència a la política cultural i artística en el nostre país, projectant-la en un horitzó més a llarg termini i al marge de les contingències pròpies del debat merament electoral.

Per donar cos a una proposta de Consell, l'abril del 2004, l'aleshores President de la Generalitat Pasqual Maragall nomenà al professor Josep Maria Bricall comissionat per al Consell de la Cultura i de les Arts amb l'encàrrec d'elaborar una proposta al respecte. Tot i que el camí per arribar-hi no fou planer, el mes de febrer del 2005 s'acabà el *Document per a l'establiment del Consell de la Cultura i de les Arts a la Generalitat de Catalunya (DConsell)* - que fou lliurat al President de la Generalitat i a la consellera de Cultura Caterina Mieras. Aquest document sintetitzava una proposta coherent i factible per posar en marxa una institució nova que havia de vertebrar – junt amb el mateix Departament de Cultura – la política cultural a Catalunya; en ell es precisaven les característiques generals del Consell, el seu règim jurídic, les seves atribucions i funcions, la composició i règim general de funcionament del Ple del Consell, la seva administració i fonts de finançament, alguns suggeriments per la seva projecció territorial i el procediment pel qual s'havia de regir el sistema d'avaluació d'experts (com a pauta per a la concessió dels ajuts per part del Consell). Si la gestació de l'informe no fou, en general, conflictiva, en canvi la seva translació als successius avantprojectes de llei per la creació del Consell va sofrir un progressiu decandiment que va desvirtuar molt considerablement el projecte inicial ⁹.

⁸ Havia progressivament pres cos un moviment reivindicatiu (resultat d'un ampli debat) que aplegava la major part de les organitzacions representatives dels principals sectors culturals, que culminà en la constitució d'una *Plataforma de la Cultura per un Consell de les Arts* que elaborà un manifest (el manifest de Sant Boi) on s'exposaven tots els greuges del món de la cultura i es demanava un gir radical en la orientació i gestió de la política cultural.

Cal dir que, actualment, aquest sentiment d'insatisfacció continua vigent, tot i que la seva forma de manifestació sigui menys explícita.

⁹ La consellera Mieras va trametre un projecte de llei inicial de regulació del Consell clarament reduccionista. El 20 d'abril de 2006 El President Maragall va nomenar un nou govern on Ferran Mascarell fou nomenat responsable del Departament de Cultura; en aquells mesos que va ocupar el càrrec va redactar un nou projecte que era més respectuós amb el informe del comissionat. Aquest projecte no va prosperar perquè es convocaren noves eleccions i, a finals de novembre de 2006, el nou President Montilla va designar un nou conseller de Cultura (Joan Manuel Tresserras, en aquest cas d'Esquerra Republicana) Aquest va redactar un nou projecte (sobre la base del de Mascarell) que, novament, s'allunyava en molts aspectes de la proposta inicial. Aquest darrer projecte es convertí en llei el dia 13 de maig de 2008. En successives ocasions

Això no obstant, com s'apreciarà en el següent apartat d'aquest document, les nostres consideracions sobre quin caràcter hauria de tenir, actualment, un Consell de Cultura a Catalunya (i les nostres crítiques a alguns dels aspectes principals del contingut de la **Proposta de nova llei del Consell Nacional de la Cultura i de les Arts (ProLL)**) recuperen una gran part dels continguts del **DConsell**.

3. La posició del Cercle de Cultura sobre el caràcter que hauria de tenir un Consell Nacional de la Cultura i de les Arts i algunes consideracions crítiques sobre la Proposta de nova llei del Consell

La posició del Cercle de Cultura sobre la necessitat i les característiques d'un Consell Nacional de Cultura i de les Arts a Catalunya està, sense dubte, molt més propera al model descrit en el **DConsell** que a la proposta de nova llei (**ProLL**) que ens heu fet arribar.

Exposarem els motius de la nostra posició, agrupant-los en els tres apartats següents:

- A) La missió (o, si es vol, la justificació) d'un Consell de la Cultura i de les Arts a Catalunya.*
- B) Les seves funcions (o objectius) principals.*
- C) Algunes de les pautes organitzatives que han de regir el seu funcionament¹⁰.*

A) Missió del Consell Nacional de la Cultura i de les Arts

Cal remarcar, en primer lloc, que el que hom proposa és la creació (o el manteniment) d'una institució (pública). En aquest sentit, una institució es justifica:

- per la pertinència de la missió i els objectius que ha de complir, i
- per la coherència i el grau d'adequació dels mitjans (jurídics, organitzatius i financers) que s'aporten a l'endegament d'aquesta missió i objectius.

ulteriors, i després de noves eleccions, el Consell i les seves atribucions i funcions s'han vist modificats, en gran mesura, menystinguts respecte a la idea inicial.

¹⁰ Per explicar aquests motius, identifiquem en el que segueix algunes de les principals diferències entre el document *DConsell* i la proposta *ProLL*.

En síntesi, la justificació de l'establiment d'un Consell Nacional de Cultura i de les Arts a Catalunya respon, essencialment, a:

- en primer lloc, donar una major estabilitat i coherència a la política cultural i artística del nostre país, projectant-la en un horitzó a llarg termini – al marge (en la mesura del possible) de les contingències pròpies dels cicles politicoelectorals recurrents, i
- en segon lloc, fent, així mateix, que aquesta institució sigui aliena als interessos i pressions (gremials) dels mateixos sectors culturals singulars.

Es tracta, doncs, d'evitar, en la gestió de la política cultural, de caure en lògiques merament de clientela (de creació – i incentivació- de posicions de renda), molt presents en la major part dels sectors econòmics i, també, en els sectors culturals. Per assumir aquesta missió, creiem que el model de Consell que es descriu en el **DConsell** és més adequat que el que proposa el **ProLL**; almenys en dos aspectes principals:

- Primer, el model **DConsell** és, clarament, un model mixt que aplega tant funcions d'assessorament i mediació (que és el que contempla, exclusivament, el **ProLL**¹¹), com funcions executives en la determinació i assignació dels recursos públics – en forma de subvencions i altres ajuts (que el ProLL no li reconeix).
- Segon, el model **DConsell** és taxatiu en la garantia de la independència del Consell (tant en els procediments de selecció i nomenament dels seus membres, com en la preservació de les seves actuacions), circumstància que no ens sembla que assegurí prou el **ProLL**¹².

B) Funcions del Consell Nacional de Cultura i de les Arts

¹¹ Veure: *DConsell* (apart. 2.4) i *ProLL* (art. 2).

¹² Es a dir, que la institució sigui lliure de condicionants o quotes polítiques i gremials. Veure: *DConsell* (apart. 5 (especialment 5.2) i *ProLL* (art. 7.2).

En general, les funcions que té atribuïdes una institució han de ser coherents amb la missió que li correspon dur a terme. Les funcions del Consell que identifiquen el **DConsell** i el **ProLL** són molt diferents (tant en el seu nombre, com en la seva significació¹³).

Al respecte, el Cercle està més d'acord amb les tres funcions principals del Consell que identifica el DConsell (i que posen de manifest la naturalesa mixta – consultiva i executiva- que adopta, en aquest model, el Consell). En aquest cas les tres funcions principals de la institució haurien de ser les següents:

- **primera funció:** vetllar per l'adequat desenvolupament de l'activitat cultural a Catalunya. Aquesta funció hauria de concretar-se en una avaluació sistemàtica i periòdica de l'estat del món cultural del nostre país (que hauria de donar lloc a un informe anual que el Consell hauria de lliurar al Govern de la Generalitat i al Parlament de Catalunya).

Així mateix, aquest primer objectiu s'hauria de concretar en l'exercici per part del Consell de l'activitat d'intermediari, d'amortidor i (si s'escau) d'àrbitre entre els actors del món cultural d'una banda, i la mateixa Administració de la Generalitat de l'altre (mitjançant la canalització pertinent dels problemes que es puguin plantejar en els diferents sectors¹⁴).

- **segona funció,** el Consell hi hauria de col·laborar (activament) en l'ordenament de la política cultural del país. Aquesta funció es correspon estrictament amb la finalitat del Consell com una institució que ha de (contribuir a) garantir que aquesta política cultural es pugui projectar en una perspectiva temporal més a llarg termini (per sobre de les contingències politicoelectorals, i també dels requeriments merament gremials del mateix sector cultural). Per complir amb aquesta exigència, el Consell hauria de participar activament (junt amb el Departament de Cultura de

¹³ Veure: *DConsell* (apart. 4) i *ProLL* (art. 5). El primer document estableix tres funcions principals; el segon en detalla fins a 17.

¹⁴ Veure: *DConsell* (apart. 4.1). En particular, el Consell hauria d'informar, periòdicament, al Govern sobre l'estat de l'ensenyament de les professions i competències vinculades a les activitats culturals i artístiques.

la Generalitat) en l'elaboració d'un *Programa Plurianual de Cultura*, que inclogui les línies estratègiques i els grans objectius nacionals en matèria cultura¹⁵.

El Consell, en aquest context, podria emetre també la informació preceptiva (però no vinculant) sobre tots els projectes de llei que incidissin sobre temes de política cultural o artística que li remetés el Govern de la Generalitat.

El Consell també hauria de tenir a càrrec seu l'elaboració de dictàmens sobre qualsevol aspecte de la possible actuació del Govern (tant a iniciativa del mateix Govern, com del mateix Consell) sobre aspectes de caràcter artístic i cultural (siguin de caràcter general, sectorial o institucional).

Finalment, hauria de ser preceptiva la consulta prèvia al Consell sobre el nomenament dels directors (o equivalents) de tots els equipaments culturals públics (el nomenament dels quals correspongui al Govern de la Generalitat)¹⁶.

- **tercera funció**, organitzar les funcions relatives al suport i la promoció de les activitats de producció i difusió de la cultura, funcions que s'haurien d'exercir en l'àmbit de la Generalitat de Catalunya de forma exclusiva dintre del marc general contemplat per l'esmentat Programa Plurianual de Cultura.

Aquesta tercera funció del Consell és la que caracteritza les seves atribucions executives, i lliga més la institució que hom proposa a la tradició anglosaxona dels Arts Councils. En concret, totes les accions de suport a aquestes activitats de producció i de difusió de la cultura s'endegarien amb els recursos d'un Fons de

¹⁵ Aquest *Programa Plurianual de Cultura* tindria (segons el *DConsell*) “un horitzó no inferior a tres anys i, en ell s'establirien les prioritats del Govern en tots els àmbits de la cultura i en aquells àmbits en els quals la promoció i el desenvolupament d'aquesta tinguessin una repercussió rellevant”. “Aquestes i altres propostes que creguéssim convenientes, el Consell les elevaria al Govern de la Generalitat, a través del Departament de Cultura (o d'aquell departament que tingui les atribucions sobre afers culturals) (...) El Consell podria trametre les propostes a requeriment del Govern de la Generalitat o per iniciativa pròpia. En qualsevol cas, un cop elaborat el *Programa*, el seu contingut hauria de ser informat, en tràmit obligatori, pel Consell abans de la seva aprovació pel Govern de la Generalitat. Les observacions que fes el Consell s'haurien d'adjuntar al text del *Programa* quan aquest s'elevés al Govern (i al Parlament de Catalunya, ulteriorment). Tanmateix, el Govern de la Generalitat, a través del Departament de Cultura, podria encomanar al Consell l'elaboració del projecte global del esmentat *Programa* (dintre les directives generals que el Departament indiqués, per al seu examen i aprovació ulterior pel Govern).

Veure: *DConsell* (apart. 4.2 (a)).

¹⁶ Veure *DConsell* (apart 4.2).

Promoció Cultural provinents majoritàriament dels Pressupostos de la Generalitat (però que podrien ser augmentats per altres aportacions, públiques o privades)¹⁷.

Al respecte, totes les accions d'ajut (subvencions, beques, premis se sistematitzarien a través de programes anuals desplegats en ofertes públiques (a totes elles, el Consell n'hauria de donar la publicitat escaient, a través dels canals i seguint els procediments apropiats). Totes aquestes ofertes s'haurien de sotmetre a un procés previ d'avaluació d'experts independents independents (*peer evaluation*)¹⁸.

L'esmentat *Fons de Promoció Cultural* s'hauria d'atribuir (i així hauria de figurar, explícitament, en el seu propi pressupost) al Consell. Tanmateix, i per tal d'evitar que l'establiment d'aquesta institució esdevingui una "finestreta" més per al repartiment de recursos públics en l'àmbit de la cultura i les arts, hom comparteix el criteri avançat en el DConsell que l'administració d'aquell Fons (i l'assignació dels seus recursos) hauria de correspondre a una comissió mixta (o Comissió d'Ajuts), paritària constituïda per tres membres del Consell i per altres tres membres del Departament de Cultura ¹⁹. Les decisions preses per aquesta comissió (relatives als ajuts amb càrrec al Fons de Promoció Cultural) s'haurien de basar sempre en les avaluacions fetes per les ja esmentades comissions d'experts independents. En cas que la decisió final contravingués la recomanació feta per una comissió d'experts, la Comissió d'Ajuts n'hauria de donar les raons i fer-les públiques.

C. Organització del Consell Nacional de Cultura i de les Arts l'organització del Consell (i la seva adscripció a l'estructura administrativa de la Generalitat de Catalunya) s'ha de correspondre amb la seva missió, les seves funcions i les seves atribucions per tal de

¹⁷ El DConsell – en el seu apartat 4.3 - especifica amb detall les característiques essencials del *Fons de Promoció Cultural* : la tipologia dels ajuts a càrrec del Fons (apart. 4.3 (a)), la procedència dels recursos, i els destinataris de les actuacions (apart. 4.3 (b)).

¹⁸ El DConsell detalla, amb rigor, el procés de concessió dels ajuts mitjançant un sistema d'avaluació d'experts independents.

Veure: DConsell (apart. 4.3 i apart.9).

¹⁹ El president del Consell hauria de presidir aquesta *Comissió d'Ajuts* i disposaria de vot de qualitat. Veure: DConsell (apart. 4.3 (d)).

facilitar-les. Per aquest motiu, el Consell ha de ser autònom, coherent i transparent. L'atribut bàsic del Consell ha de ser la seva autonomia, tant – com ja s'ha dit – respecte als possibles avatars de la temporalitat política, com respecte als interessos gremials dels sectors culturals. Per això, s'han de crear les condicions jurídiques, organitzatives i administratives necessàries per garantir-les.

En aquest sentit, el Consell ha de ser concebut com un òrgan de l'Administració pública i, per tant, al servei d'interessos públics. Per l'acompliment de les seves funcions aquesta institució s'hauria de configurar com un òrgan autònom, amb capacitat d'autoregulació dintre de les normes que s'estableixin per a la seva constitució, amb atribució clara de partides pressupostàries adients no únicament per al seu funcionament sinó per al compliment dels objectius que se li encomanessin ²⁰.

No obstant això, creiem que l'autonomia (efectiva) del Consell no s'ha d'assegurar només des de la perspectiva normativa. Una institució d'aquestes característiques – i més en el context actual – ha de basar-se, en gran mesura, en el prestigi, credibilitat i independència dels seus membres. El bon funcionament d'un Consell d'aquesta mena depèn, de manera crucial, de la seva autoritat moral (més enllà de les seves competències legalment establertes). Per això:

- Cal evitar (taxativament) l'aplicació – explícita o implícita – d'un sistema de quotes (siguin polítiques, siguin sectorials) en l'elecció dels membres del Consell. En aquest sentit, creiem que la ProLL no garanteix, en absolut, aquest principi **(Veure ProLL (art.7.2))**. Així mateix, és molt important establir un rigorós règim d'incompatibilitats i un codi ètic propi del Consell²¹.
- Cal ubicar, adequadament, el Consell de manera orgànica, en el conjunt de l'Administració de la Generalitat de Catalunya, de manera que això no limiti ni la

²⁰ Aquesta delegació de funcions que l'Administració fes en el *Consell* es pot contemplar com un cas particular de les delegacions fetes per altres administracions públiques – com, per exemple, és el cas de la política monetària en els estats de la Unió Monetària europea – en organismes formats per professionals, no tant pel seu caràcter representatiu, com pel coneixement que es suposa que tenen en una determinada matèria per tal de preservar la independència del seu juí.

²¹ Veure: *DConsell* (apart. 5.2)

seva independència, ni tampoc la seva operativa de funcionament. L'elecció de la seva adscripció ha de dependre d'aquest criteri²².

Finalment, cal remarcar que l'autonomia (política i normativa, organitzativa i financera) ha d'anar acompanyada de l'obligació d'un estricte rendiment de comptes (periòdic), tant al Parlament de Catalunya i al Govern de la Generalitat pel que fa a les seves actuacions, com a la Sindicatura de Comptes pel que fa a la gestió dels seus recursos.

Per dur a terme la seva activitat, el Consell ha d'actuar des d'uns principis de coherència (és a dir, d'absència d'arbitrarietat i d'opacitat²³) i de competència en les seves funcions²⁴.

Per concloure, creiem que la transparència ha de ser una de les divises més importants en l'actuació del Consell, especialment en la seva obligació (periòdica) de rendir comptes; en els criteris per determinar la seva composició (el sistema de nomenament i de determinació del perfil dels seus integrants), la delimitació dels criteris d'idoneïtat dels candidats (entre els quals cal destacar la seva integritat, capacitat i vocació pels afers públics) i el compliment escrupolós del règim d'incompatibilitats; i, finalment, en els criteris i mecanismes per l'atorgament dels ajuts i subvencions que corresponguin ser atribuïts pel Consell²⁵.

²² El tipus d'adscripció que recomana el *ProLL* – al Parlament de Catalunya (i a la seva comissió parlamentària) hauria de ser completada amb un detall més específic de les relacions entre el Consell i el Departament de Cultura en els termes que hem explicat més amunt en aquest document.

²³ El Consell ha de justificar i dur a terme una exposició pública de totes les seves actuacions i decisions.

²⁴ Aquestes competències haurien de ser provades (i considerades) des de el moment de l'elecció dels candidats a formar part del Consell.

Veure: *DConsell* (apart. 5 – Composició i règim general de funcionament del Ple del Consell).

²⁵ L'assignació dels ajuts i subvencions s'han de dur a terme mitjançant procediments basats en una avaluació prèvia de les sol·licituds per part de grups d'experts independents. En aquest procés, s'hauria de garantir sempre la deguda publicitat (ex ante) de les ofertes públiques en les que el Consell intervingui i dels criteris d'avaluació que s'utilitzin, i també (ex post) dels resultats de les avaluacions i de les decisions preses.